

sitas. Sic et doctus prædicator profert de thesauro doctrinæ suæ tam veteres sententias et parabolas, a veteribus Patribus conscriptas, quam novas ad exemplum antiquarum excogitatas. Tertio quoque, paterfamilias profert de thesauro prudentiæ suæ promissiones novorum præmiorum, aut minas veterum suppliciorum, quibus familiam suam aut trahat, aut deterreat. Sic et doctus prædicator scit nova proferre de suavitate regni cœlestis, et vetera de terrore supplicii gehennalis. Veteris enim Adæ meritum erat ad inferna descendere, novique hominis Christi meritum est cœlum introire.

Hoc ergo in conclusione ponit quod præmisit. Prius enim de regni similitudine thesaurum, et bonam margaritam produxit, post de malorum combustionem subjunxit. Hinc concludens subdit: *Ideo* ^B *omnis scriba doctus in regno cœlorum similis est paterfamilias, qui profert de thesauro suo nova et vetera.* Ac si aperte dicat: Ille doctus in Ecclesia prædicator est, qui novit proferre nova de promissione regni cœlorum, et vetera de comminatione gehennalium tormentorum, ut vel pœnæ terreant quos præmia non demulcent. Audiatur unusquisque de regno

A quod amet, audiatur de supplicio quod timeat, ut torpentem animum et terræ vehementer inhærentem, etsi non trahat ad regnum amor, trahat vel terror. Ecce enim de expressione gehennæ dicitur: *Ibi erit fletus et stridor dentium.* Quia ergo præsentem gloriam sequuntur lamenta perpetua, hic vanam, fratres mei, lætitiā fugiamus, ne illic in æternum defleamus. Nemo enim potest et hic gaudere cum sæculo, et illic regnare cum Deo. Unde Salomon ait: « Est tempus flendi, et est tempus ridendi (*Eccle. III.*) » Hic, fratres mei, est tempus flendi nostra vel aliena peccata; in alia vero vita tempus ridendi: cum pro evasione periculorum, tum pro adeptione æternorum gaudiorum. Temporalem igitur lætitiā in fletus pœnitentiæ commutemus, carnis voluptatibus abrenuntiemus, in laboribus justitiæ nos exerceamus, excessus nostros operibus misericordiæ redimamus, ob desiderium cœlestis thesauri nostra distribuamus, omnia caduca propter ipsum tanquam stercora reputemus, illuc suspiriis, illuc desideriiis festinemus, quatenus per intercessionem hujus sanctæ, cui hodie festivamus, tandem læti pervenire valeamus. Amen.

ANNO DOMINI MC

THOMAS

EBORACENSIS EPISCOPUS

EPITAPHIUM GUILLELMI REGIS.

(Vide in Guillelmo, *Patrologiæ* tom CXLIX, col. 1271.)

EPISTOLÆ AD LANFRANÇUM.

(Vide in Lanfranco, *Patrologiæ* tom. CL, col. 518 et seq.)

EPISTOLA

AD ARCHIEPISCOPOS ET EPISCOPOS PER ANGLIAM CONSTITUTOS

De sanitate sibi cœlitus restituta.

(Rog. DE HOVEDEN, *Annal.* parte I, p. 263, edit. Lond. 1596.)

THOMAS, Dei gratia Eboracensis archiepiscopus, C Eboraco archiepiscopis successuris, in perpetuum episcopis, abbatibus per Angliam tam constitutis salutem. quam in posterum successuris, et omnibus sibi in

Cum nostrum sit officium omni- bus præstare pic-

tatis obsequium, his tamen maxime sanctorum Dei A debemus obsequium nostræ devotionis impendere, a quibus nos constat peculiare muneris beneficium percepisse : nos quidem flagello Dei castigati, et febrium languoribus per biennium modo incredibili exusti, cum omnes medici solius mortis exitum nobis prominere promitterent, nilque unquam fuit in quo continuæ noxam ægritudinis temperarent, per visum ergo commotus ad tumbam sancti Cuthberti, gemens et fremens pernoctavi, qui morbo simul et mole fatigatus, dum somnum subripui, in visum mihi beatus Cuthbertus astitit, qui manu sua singula membra mea de infirmitate mea percurrentes mox vigilantem ab omni infirmitate sanum reddidit, et me sibi in omnibus devotum fore, et quæcunque in mea diœcesi, ipse vel sui possessuri B erant, ab omni fatigatione, securam et libera esse præcepit; quique beati confessoris adjutus beneficiis, eo ei devotior exstiti, quo majora persolvere debui. Willielmo interim Dunelmensi episcopo, de sede apostolica litteras Gregorii papæ septimi ad Willielmi regis concilium apud Westmonasterium deferente, canonicos de ecclesia sua amovere et monachos substituere, omnium consensu impetravit. Quibus plurimum gavisus, ex præcepto præfati papæ, et ex imperio domini regis Willielmi beati Cuthberti amore debito, subscriptas litteras sancto Cuthberto, et ejus episcopo, et omnibus monachis ei servientibus, consensu et permissione capituli Eboraci, et totius synodi confirmatione, dedi, concessi, et præsentem chartam confirmavi, et post propria manu super altare sancto Cuthberto obtuli. Sciant igitur tam præsentem quam futuri quod ego Thomas Eboracensis archiepiscopus, ex præcepto papæ Gregorii septimi, et confirmatione domini Willielmi regis, sub testimonio universalis Anglorum concilii,

et consensu Eboracensis capituli, do et concedo Deo et sancto Cuthberto, et omnibus ejus episcopis successoribus, et omnibus monachis ibidem in posterum futuris, ut omnes ecclesias quascunque in præsentem in diœcesana parochia mea possident, vel in posterum canonice acquirere poterunt concessione regum, largitione fidelium, vel ædificaverint in proprio fundo terrarum, habeant liberas, et quietas omnino in perpetuum a me et omnibus successoribus meis, ab omnibus quæ ad me vel ad successores meos pertinent. Quare volo et præcipio ut omnes ecclesias suas in manu sua teneant, et quiete eas possideant, et vicarios suos in eis libere ponant, qui mihi et successoribus meis de cura tantum intendant animarum; ipsis vero de omnibus Cæteris eleemosynis et beneficiis concedo insuper, confirmo, et præcipio, ut tam ipsi quam ipsorum vicarii liberi et quieti in perpetuum sint ab omni redditu synodali, et ab omnibus auxiliis, gravaminibus, vel redditibus, exactionibus, vel hospitalibus, tam a me, quam a decanis, archidiaconis, vel omnium nostrorum vicariis, et ministris; sub anathemate etiam prohibeo, ne aliquis ultra, ipsos, vel eorum clericos, aliqua sub occasione fatiget, vel ad synodos, vel capitula ire, nisi velint sponte, compellant; sed si quis, erga eos vel suos aliquam querelam habuerit, ad curiam sancti Cuthberti, Dunelmum veniat, ut ibi qualem debuerit rectitudinem percipiat, omnes enim libertates, et dignitates, quas ego, vel mei sequaces in ecclesiis propriis vel terris nostris possederimus, ipsis et sancto Cuthberto in omnibus ecclesiis et terris suis libere in perpetuum concedimus, et absque tergiversatione sine calumnia, a me, meisque successoribus, liberas et quietas confirmamus.

ANNO DOMINI MC

RICHARDUS DE DUMELLIS

ABBAS PRATELLINUS

NOTITIA HISTORICA

(FABRIC. *Bibliotheca med. et inf. Lat.*, tom. VI, p. 77)

Richardus de Dumellis, abbas PrateLLinus, quod monasterium Northmanniæ est in diœcesi Lexoviensi, circa annum 1057 fundatum, vixit an. 1100, et scripsit *Commentarium fusissimum in priora xxviii capita Genescos*, qui habetur in bibliotheca Lambethana. Ex eo quædam in rem suam adduxit Henricus Wharton in Auctario ad Jac. Usserii Historiam dogmaticam de Scripturis et sacris vernaculis.